

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

تُفَكَر و سِبَك زَنْدَگَى

پا يه هشتم

دوره اول متوسطه پیش حرفه‌ای

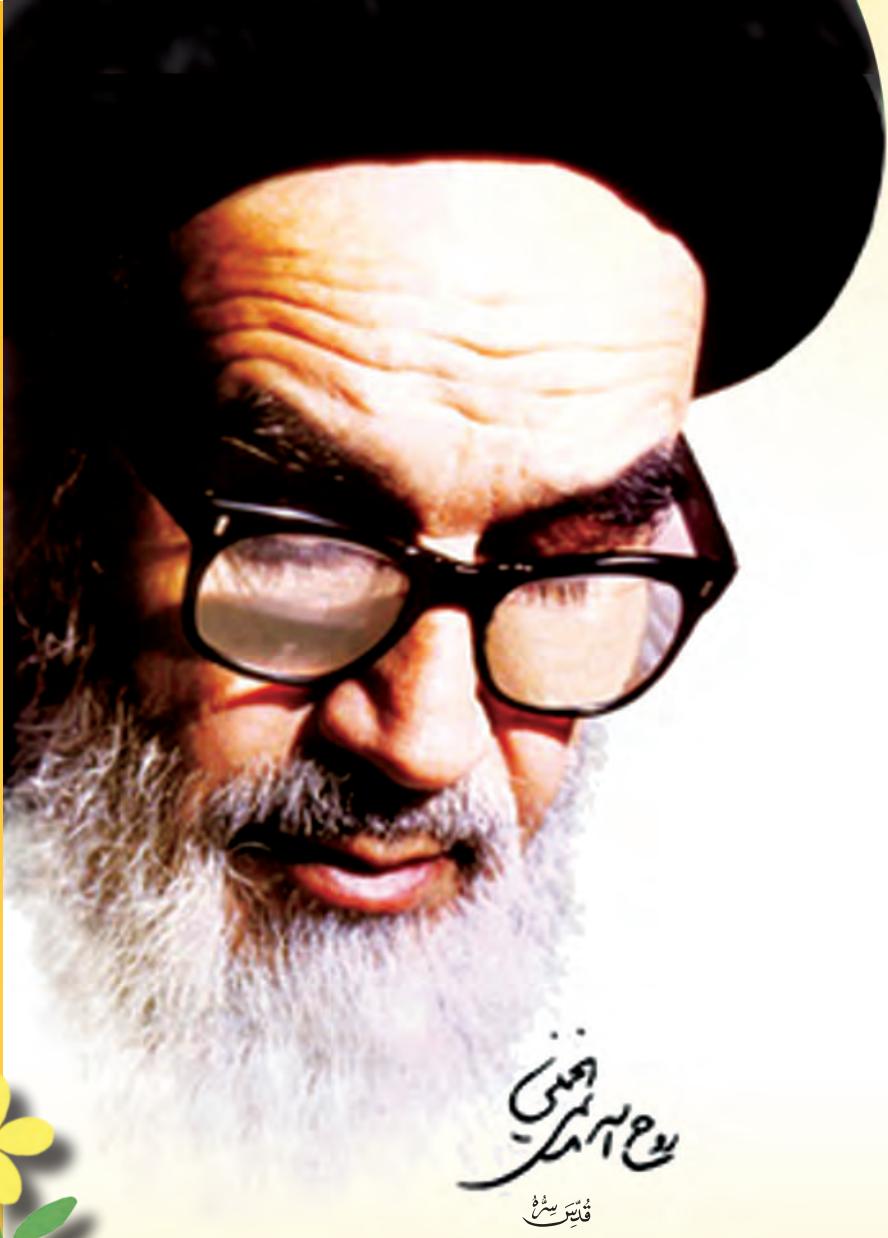
وزارت آموزش و پرورش
سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور

نام کتاب: تفکر و سبک زندگی پایه هشتم دوره اول متوسطه پیش حرفه‌ای کد - ۵۸۱۲۱
پدیدآورنده: سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور
مدیریت برنامه‌ریزی درسی و تألیف: معاونت برنامه ریزی آموزشی و توانبخشی
شناسه افزوده برنامه‌ریزی و تألیف: سحر کرمی، نازلی مشایخی، مهدیه مهدویان (اعضای گروه تألیف)
مدیریت آماده‌سازی هنری: اداره چاپ و انتشارات سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور
شناسه افزوده آماده‌سازی: مجید ذاکری (مدیر هنری) - مجتبی احمدی (طرح گرافیک، صفحه آرا) - جواد صفری (طرح جلد) - بهنام خیامی (تصویرگر)
نشانی سازمان: تهران: خیابان انقلاب، خیابان برادران مظفر، شماره ۶۶، تلفن: ۰۴۵۵-۰۶۶۹۷۰-۰۵۵
کد پستی: ۱۴۱۶۹۳۵۶۸۴
ناشر: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران: تهران-کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج- خیابان ۶۱
(دارو پخش) تلفن: ۰۵-۴۴۹۸۵۱۶۰، دورنگار: ۰۴۴۹۸۵۱۶۰
صندوق پستی: ۳۷۵۱۵-۱۳۹
چاپخانه: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهامی خاص»
سال انتشار و نوبت چاپ: ششم ۱۳۹۸

برای دریافت فایل pdf کتاب‌های درسی به نشانی www.chap.sch.ir مراجعه نمایید.

کلیه حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به سازمان آموزش و پرورش استثنایی
کشور است و هرگونه استفاده از کتاب و اجزای آن به صورت چاپی و الکترونیکی و
ارائه در پایگاه‌های مجازی، نمایش، اقتباس، تلحیص، تبدیل، ترجمه، عکس‌برداری،
نقاشی، تهیه فیلم و تکثیر به هر شکل و نوع بدون کسب مجوز از این سازمان ممنوع
است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

ISBN 978 - 964 - 05 - 2360-5 ۹۷۸ - ۹۶۴ - ۰۵ - ۲۳۶۰ - ۵

شاعر احمد
جعفری

فیض شیرازی

فهرست

۶.....	مقدمه سازمان
۷.....	سخنی با اولیا و مریبان
۸.....	سخنی با دانش آموزان
۹.....	فعالیت اول: رفتار صحیح
۱۷.....	فعالیت دوم: اوقات فراغت
۲۵.....	فعالیت سوم: مطالعه و یادگیری
۳۳.....	فعالیت چهارم: راه حل مشکلات
۳۹.....	فعالیت پنجم: نظر سنجی
۴۵.....	فعالیت ششم: نقاط قوت و ضعف
۵۱.....	فعالیت هفتم: خود شناسی
۵۹.....	فعالیت هشتم: ارتباط و آداب معاشرت
۶۵.....	فعالیت نهم: راستی و صداقت
۷۳	فعالیت دهم: ویژگی های یک دوست خوب

باسم‌هه تعالی

((...ومن احیا ها فکانما احیا الناس جمیعا...))

فرآیند برنامه‌ریزی درسی از مولفه‌های پیچیده، گسترشده و بسیار تأثیرگذاری است که با استفاده از محتوا و روش یا سایر عناصر به تبیین سیاست‌های تعلیم و تربیت می‌پردازد.

در بین مولفه‌های آموزشی محتوای برنامه‌درسی از جایگاه و اهمیت خاصی برخوردار است. از طریق محتوای آموزشی به طور مستقیم با هویت دانش آموزان مربوط می‌شود و اهداف مورد نظر را در اندیشه، باور، توانایی و شخصیت آنان متجلی می‌سازد.

امیدوارم این محتوا موجب تقویت مهارت‌های تفکر در دانش آموزان شود و نقش موثری در دستیابی دانش آموزان به استقلال فردی داشته باشد.

بی‌شک تحقق این اهداف، نیازمند همراهی و مساعدت مسوولین و دست اندکاران در سازمان آموزش و پرورش استثنایی، مولفین و همکاران سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی است. لذا برخود لازم می‌دانم از همه عزیزانی که تلاش بسیار زیادی را در مراحل گوناگون تألیف و آماده سازی و چاپ انجام داده‌اند، صمیمانه تشکر و قدردانی نمایم. در ضمن منتظر نظرات و پیشنهادهای ارزنده صاحبان اندیشه و تجربه در جهت ارتقاء کیفیت برنامه‌ها خواهیم بود.

وما تو فيينا الابا... العزيز الحكيم

نامدار عبداللهیان

معاون وزیر و رئیس سازمان

سخنی با اولیا و مریبان

حمد و ستایش خداوند متعال را که به ما توفیق عنایت فرمود مجموعه حاضر را به عنوان کتاب کار تفکر و سبک زندگی دانش آموزان دوره اول متوسطه پیش حرفه‌ای، طراحی و تدوین نماییم.

این کتاب با هدف آموزش تفکر، از طریق طراحی فعالیت‌هایی برای بحث و گفتگو، مشاهده دقیق، نتیجه گیری، حل مسئله و به منظور توانمندسازی دانش آموزان در مواجهه با رویدادهای واقعی زندگی، نگاشته شده است.

فعالیت‌های این کتاب در چهار چوب مشخصی تنظیم و ارائه شده‌اند و عناوین آن‌ها برگرفته از فعالیت اصلی یاددهی - یادگیری می‌باشد. در هر فعالیت یک یا دو مضمون که باز مفهومی فعالیت را بر دوش دارند پیگیری می‌شود. در هر یک از فعالیت‌های یادگیری، سوالاتی جهت مورد بررسی قرار دادن واقعی، موقعیت‌های مشابه و متضاد، روابط، تغییرات و ... طرح شده است. سوالاتی که یافته‌های دانش آموز را به موقعیت زندگی او پیوند می‌دهند.

در طراحی فعالیت‌های یاددهی - یادگیری از تمرین‌های توسعه‌ای و خلاق برای تقویت و تثبیت آموخته‌ها تحت عنوان «فعالیت تکمیلی» استفاده شده است. انجام فعالیت تکمیلی عمدها در منزل و با مشارکت و همکاری خانواده انجام می‌گیرد. در انجام این فعالیت‌ها، خانواده نقش راهنمایی و مشارکت داشته و مجری و محور فعالیت، خود دانش آموز خواهد بود.

گروه مؤلفان

سخنی با دانش آموزان

دانش آموزان عزیز، سلام

شما می توانید آنچه را که برای داشتن یک زندگی سالم و موفق، نیاز دارید در مدارس بیاموزید. در مدرسه با آموزش مفاهیم و تکرار و تمرین، شما برای یادگیری و پیشرفت در آموزش آماده می شوید و این کار با فراهم شدن محیطی فعال میسر می شود.

این کتاب باعث می شود تا شما عزیزان، در مورد مسائل اطراف خود، بیشتر فکر کنید و در برخورد با مسائل زندگی، بهترین راه حل را انتخاب نمایید. با انجام فعالیت های این کتاب در کلاس و منزل شما با مفاهیم و حقایقی آشنا خواهید شد که می توانند شما را در انتخاب صحیح راه زندگی سالم، یاری دهنده. همچنین، این فرصت را به شما می دهد تا با دوستان، والدین و دیگران به بحث و گفتگو پردازید و از نظرات آنها آگاه شده و تجربیات خود را افزایش دهید. درس تفکر و سبک زندگی تلاش می کند مهارت های گوش کردن، فکر کردن، صحبت کردن و ... را در شما تقویت کند تا بهتر بتوانید با محیط اطراف خود ارتباط داشته باشید و ... زندگی خود را مدیریت کنید.

گروه مؤلفان

فُلَادِتْ أَوْلَى

رَقْتَارِ صَحِيحٍ

یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های انسان‌های با ایمان، کنترل خشم و گذشت از خطای دیگران است.

موقعیت‌های زیر را بخوانید و به سوالات پاسخ دهید.

- زهره و مریم هم کلاسی و دوست هستند. یک روز هنگامی که زهره وارد کلاس شد، مریم و سمانه با صدای بلند خنده‌یدند. زهره فکر کرد آنها او را مسخره می‌کنند. خیلی ناراحت شد و با مریم حرف نزد.

وقتی مریم علت ناراحتی زهره را پرسید او آن قدر عصبانی بود که حاضر به شنیدن حرف‌های مریم نشد.

۱- زهره قبل از این که با مریم قهر کند با چه روش مناسبی می‌توانست ناراحتی خود را به مریم بگوید؟

۲- مریم چگونه می‌توانست زهره را از اشتباهش آگاه کند؟

۳- به نظر شما زهره رفتار مناسبی داشته است؟

- امروز امید و رضا به رختکن رفتند تا لباس ورزشی خود را پوشند. امید متوجه جوراب پاره رضا شد و شروع به خندهاین کرد. رضا خیلی خجالت کشید و از ناراحتی نتوانست در تمرین شرکت کند.

۱- رضا چه واکنش بهتری می‌توانست داشته باشد؟

۲- امید چه می‌توانست بگوید یا چه کاری می‌توانست انجام دهد که موقعیت را بهتر کند؟

● تصور کنید که شما خسته از مدرسه برگشته‌اید و می‌خواهید کمی استراحت کنید ولی

خواهر یا برادر شما صدای تلویزیون را بلند کرده و آن را کم نمی‌کند.

- در این موقعیت شما چه احساسی دارید؟ چه کاری انجام می‌دهید؟

آیا رفتار شما مناسب است؟

(در مورد مناسب یا نامناسب بودن این رفتار با دوستان خود بحث کنید)

- اگر رفتار شما نامناسب است. چه رفتار بهتری می‌توانید داشته باشید؟

- خواهر یا برادر شما چه کاری می‌تواند انجام دهد تا موقعیت بهتر شود؟

احساسات قسمتی از زندگی انسان‌ها هستند. همه ما در طول زندگی خود احساسات مختلفی (مانند: شادی، عصبانیت، غم) را تجربه می‌کنیم که بعضی از آن‌ها خوشایند و بعضی ناخوشایند است.

نکته مهمی که باید به خاطر داشته باشیم این است که داشتن همه احساسات، طبیعی و عادی است. ولی رفتارها و واکنش‌های ما در هنگام بروز این احساسات، مهم است. رفتارها و واکنش‌های ما هنگام بیان احساسات، باید باعث صدمه زدن به خود و دیگران شود.

فعالیّت‌های تكمیلی

یکی از احساسات ناخوشایندی را که اخیراً تجربه کرده‌ای در کلاس مطرح کن و نحوه واکنش خود را نسبت به این احساس بیان کن.

- در مورد مناسب یا نامناسب بودن رفتار خود، با دوستانت گفتگو کن.
- در صورت نامناسب بودن واکنش، در مورد نحوه نشان دادن رفتار صحیح، گفتگو کنید.

گفتگو کنید

هنگامی که در مقابل رفتار نامناسب فردی دیگر، خود را کنترل کرده و سعی می‌کنیم واکنش مناسبی نشان دهیم، این عمل چه کمکی به ما و طرف مقابل می‌کند؟

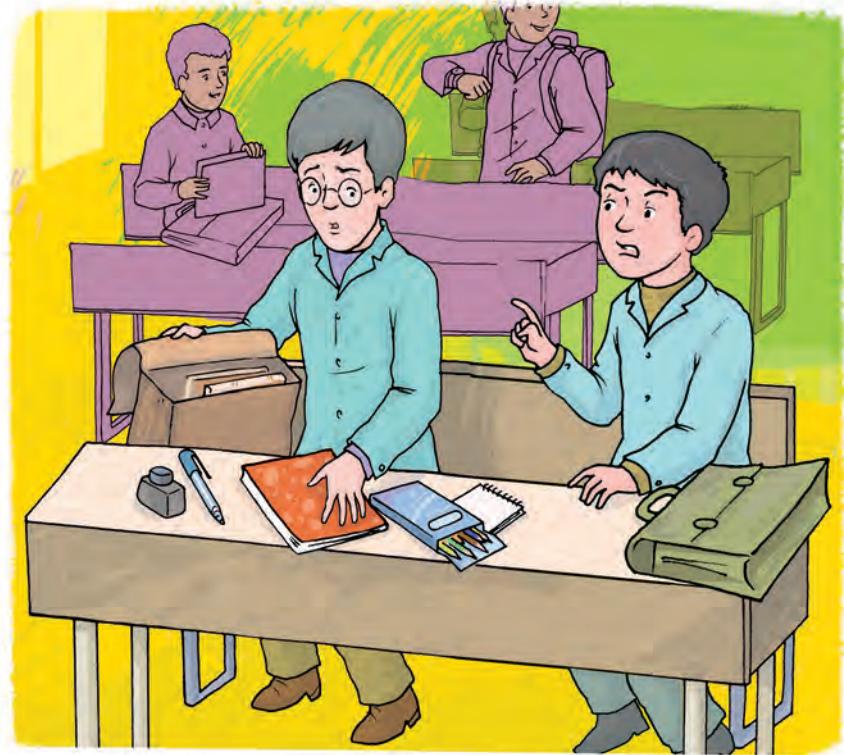
ارزیابی:

مریم مدد طولانی در صف نانوایی ایستاده بود؛ هنگامی که نوبت او رسید، خانمی خارج از نوبت می خواست از آقای نانوا، نان بگیرد.

- اگر شما در این موقعیت قرار گیرید چه واکنش مناسبی می توانید نشان دهید؟

- چه رفتارهایی از طرف شما می توانند نامناسب باشد؟

هنگامی که زنگ خانه خورد وحید با عجله وسایل خود را جمع کرد. او به اشتباه دفتر سهیل را نیز در کیف خود گذاشت. سهیل عصبانی شد و به وحید پرخاش کرد.

- سهیل چه واکنش مناسبی می‌توانست نشان دهد؟

- وحید چه کاری می‌توانست انجام دهد و یا چه جمله‌ای بگوید تا موقعیت بهتر شود؟

فُراغت ۳۶۰

وقات فراغت

امام رضا (ع) می فرمائید:

اوقات خود را به چهار بخش تقسیم کنید: ۱- مناجات و عبادت خداوند
۲- امرار معاش ۳- ارتباطات ۴- تفریح سالم

داستان زیر را بخوان و در مورد پاسخی که امیر به معلم می دهد، فکر کن.
امیر دانش آموزی ساکت و خجالتی است. یک روز معلم انسا، از دانش آموزان خواست تا در مورد این که «تابستان خود را چگونه گذارند؟» یک انسا بنویسند و آن را در کلاس بخوانند. امیر هر چه فکر کرد نتوانست در مورد این موضوع انسا بنویسد. وقتی معلم از او علّت را پرسید، امیر پاسخ داد:

• • • • • • •

۱- امیر پايد تاپستان خود را چگونه مي گذارند؟

۲- امیر چگونه می‌توانست برای تابستان خود، برنامه ریزی مناسب داشته باشد؟
پیشنهادهای خود را بنویسید.

الف)

...)

ج

۳- شما تایستان گذشته خود را چگونه گذراندید؟

۴- علت این که فعالیت‌های فوق را انتخاب کردید، چه بود؟

کفتگو کنید

- اگر برای اوقات فراغت خود هیچ برنامه‌ای نداشته باشد، چه اتفاقی می‌افتد؟

فعالیت‌هایی را که برای پر کردن اوقات فراغت مناسب است، با ✓ مشخص کنید.

مناسب است	فعالیت
	ورزش کردن
	مطالعه کردن
	درس خواندن برای امتحان
	رفتن به مهمانی
	کوه نوردی
	دعا کردن و قرآن خواندن
	غذا خوردن

به زمان‌های پس از انجام کارهای روزانه که می‌توانیم برنامه‌های مورد علاقه‌ای برای خود انجام دهیم **اوقات فراغت** می‌گویند.

علی و عادل دو برادر هستند. هفته‌ی آینده مدرسه آن‌ها سه روز تعطیل است.

علی تصمیم دارد برای اوقات
فراغتی که در این سه روز
دارد، برنامه‌ریزی کند.
ولی عادل هیچ برنامه‌ای
ندارد!

تصور کن تو به جای علی
هستی!
چه برنامه‌هایی را برای اوقات
فراغت خود برنامه‌ریزی
می‌کنی؟

برنامه‌هایی را که علی می‌تواند در این روزها انجام دهد، بنویس.

- به نظر شما در پایان تعطیلات علی خوشحال‌تر است یا عادل؟

- عادل چه کارهای می‌توانست انجام دهد؟

- آیا علی از این که برای اوقات فراغت خود برنامه ریزی کرده است، احساس خوبی دارد؟

- آیا عادل از این که هیچ کاری انجام نداده است، احساس خوبی دارد؟

کفتگو کنید

چرا باید اوقات فراغت خود را با فعالیّت‌های مناسب پر کنیم؟

فعالیّت‌های مناسب در اوقات فراغت به افراد فرصت می‌دهد تا لحظات شادی داشته باشند و با انجام کارهای مورد علاقه، زمینه رشد استعدادها و توانایی‌های خود را ایجاد نمایند.

فعالیّت‌های تکمیلی

با والدین خود مشورت کنید و یک برنامه برای اوقات فراغت تابستان خود بنویسید.

فعالیّت‌های مورد علاقه من:

فعالیّت‌های پیشنهادی والدین :

فعالیّت‌های انتخابی:

علت انتخاب این فعالیّت‌ها:

ارزیابی:

- ۱- به تصاویر زیر نگاه کنید و فعالیّت‌های مناسب برای اوقات فراغت را انتخاب کرده و علامت بزنید.

۲- لیلا برای پر کردن اوقات فراغت خود در کلاس خیاطی ثبت نام کرد؛ اما پس از مدتی خسته شد و سراغ کلاس آشپزی رفت؛ لیلا از این کلاس هم خوشی نیامد و به کلاس خوش نویسی رفت.

چرا لیلانمی توانست یک فعالیت مناسب برای اوقات فراغت خود پیدا کند؟

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

مطاععه
و
پادگیزی

«زگهواره تا گور دانش بجوى»

پیامبر اسلام (ص)

گفتگو کنید

درباره جمله حکیمانه پیامبر اسلام (ص) فکر کنید و پس از گفت و گو در کلاس به این سوالات پاسخ دهید.

۱- چرا ياد می‌گيريم؟

۲- چرا انسان تا پایان عمر نيازمند يادگيري است؟

۳- انسان از چه راههایی ياد می‌گيرد؟

مطالعه چیست؟

برای آن که بتوانیم زندگی بهتری داشته باشیم، نیازمند افزایش اطلاعات، تجربیات و مهارت‌های جدید هستیم. مطالعه، یکی از این راه‌هاست. مطالعه، یعنی خواندن موضوعات جدید از کتاب، روزنامه ... و فهمیدن آن‌ها.

- چه روش و مواردی را در مطالعه بکار می‌برید؟

- روش مطالعه خود را با روش سایر همکلاسی‌های خود، مقایسه کنید و در مورد آن گفتگو کنید.

مواردی که برای مطالعه باید رعایت شود:

- ۱- مشخص کردن هدف از مطالعه
- ۲- انتخاب موضوع مورد علاقه
- ۳- انتخاب مکانی مشخص برای مطالعه
- ۴- مطالعه در زمان‌های مناسب
- ۵- یادداشت کردن نکات مهم
- ۶- مرور مطالب
- ۷- قرار دادن کتاب‌ها در جای خود

- با دوستان خود، درباره موضوعی که اخیراً مطالعه کرده‌اید، صحبت کنید.

در جدول زیر، برخی از مهارت‌های مطالعه آورده شده است؛ آنها را بخوانید و برای هر یک از موارد، یکی از گزینه‌ها را انتخاب کنید.

شیوه مطالعه من	بلی	خیر
هدف و منظور خود را از مطالعه مشخص می‌کنم.		
از روی علاقه مطالعه می‌کنم.		
هنگام مطالعه حواس خود را روی موضوع مورد مطالعه، جمع می‌کنم.		
سعی می‌کنم در جای آرامی مطالعه کنم.		
زیر نکات مهم کتاب خط می‌کشم.		
در بین مطالعه گاهی استراحت می‌کنم.		
سعی می‌کنم مطالب آموخته شده را مرور کنم.		

پاسخ‌های خیر نشان می‌دهد که شما، چه مشکلاتی در مطالعه خود دارید. آنها را در زیر بنویسید و سعی کنید، این موارد را هنگام مطالعه به کار بیندید.

هدف خود را از مطالعه مشخص کنید.
انتخاب درست هدف، بخشی از موفقیت است.

متن زیر را بخوانید

هر روز صبح بعد از بیدار شدن از خواب، صبحانه می خوریم. صبحانه، یک وعده غذایی مهم و اصلی برای تمامی افراد است. خوردن صبحانه، باعث می شود تا شاداب تر و سرحال تر روز را شروع کنیم و آمادگی بیشتری برای درس خواندن و سایر کارهای روزانه خود داشته باشیم.

صبحانه خوب، باید انرژی لازم را به بدن برساند و شامل غلات (انواع نان‌ها)، لبنیات (پنیر، شیر و...)، مغز گردو، تخم مرغ و ... می‌باشد. پس از خوردن صبحانه باید در جمع کردن سفره به مادر کمک کنیم.

۱- هدف از مطالعه این مطلب چیست؟ آشنایی با فواید خوردن صبحانه برای دانش آموزان

۲- نکات مهم این مطلب کدام است؟

الف) صبحانه یک وعده غذایی مهم است. صبحانه خوب انرژی لازم را به بدن می‌رساند.

ب) صبحانه خوب از موادی مانند غلات، لبنیات، مغز گردو، تخم مرغ و ... تشکیل شده است

گفتگو کنید

تفاوت کسی که مطالعه می‌کند و کسی که مطالعه نمی‌کند، در چیست؟

فعالیت‌های تکمیلی

- از یکی از کتاب‌های درسی خود موضوعی انتخاب کنید و بخوانید؛ سپس با همکاری والدین تان پاسخ خود را بنویسید؟
 - هدف از مطالعه این موضوع درسی:

-نکات مهم این موضوع درسی:

۲- بهترین مکان در خانه، برای مطالعه شما کجاست؟

ارزیابی :

۱- به تصاویر بادقت نگاه کنید و مشخص کنید در هر تصویر، چه اشکالی در مطالعه کردن وجود دارد؟

۲- مینا به دوستش، مهری گفت: هر چه درس‌ها یاش را می‌خواند، نمی‌تواند مطالب را یاد بگیرد و به سوالات امتحانی پاسخ دهد. او از مهری خواست به او بگوید، چگونه باید درس بخواند تا موفق شود؟

به مهری کمک کنید تا راههای مطالعه درست را به مینا یاد دهد؟

ବ୍ୟାଗର୍ବ ଦ୍ୱାରା

ରାହ ହଲ ମଶ୍କଳାତ

زمانی که با موقعیتی روبرو شویم که نتوانیم به درستی تصمیم گیری و عمل نماییم؛ با مشکل روبرو شده ایم.

برای هر مشکل؛ راه حلی وجود دارد. حل مشکل، مثل انتخاب مسیری صحیح از بین مسیرهای مختلف، برای رسیدن به جایی می باشد.

- موقعیت‌های زیر را بخوانید. ابتدا مشکل را تعریف کنید؛ سپس راه حل‌های

مختلفی که برای حل آن مشکل وجود دارد را پیدا کنید.

مادر ثریا به علت بیماری چند روز است که در بیمارستان بستری می باشد به همین خاطر ثریا خیلی غمگین و بی حوصله است و تکالیف مدرسه خود را انجام نمی دهد.

تعریف مشکل:

راه حل‌های پیشنهادی:

- ۱

- ۲

- ۳

- راه حل‌ها را مقایسه کنید و در مورد بهترین راه حل با دوستان خود گفتگو کنید.

مهران دانش آموز سال دوم دوره اول متوسطه است. امروز که از مدرسه به خانه برگشت متوجه شد مادرش در خانه نیست و غذایی برای خوردن ندارد. مهران خیلی گرسنه بود. اما روش پخت هیچ غذایی را نمی‌دانست.

تعریف مشکل:

راه حل‌های پیشنهادی:

-۱

-۲

-۳

- راه حل‌ها را مقایسه کنید و در مورد بهترین راه حل، با دوستان خود گفتگو کنید.

برای این که بتوانیم مسئله‌ای را حل کنیم باید چهار مرحله را طی کنیم:

۱- تعریف مشکل

۲- در نظر گرفتن راه حل‌های مختلف

۳- بررسی راه حل‌ها

۴- انتخاب بهترین راه حل

با توجه به مثال صفحه قبل به مراحل حل مسئله مهران توجه کنید:

۱- اولین مرحله حل مشکلات، تعیین و تعریف مسئله یا مشکل است. اگر دقیقاً ندانیم

مشکل ما چیست، آن وقت نمی‌توانیم آن را حل کنیم.

تعریف مشکل: **مهران روش پخت هیچ غذایی را نمی‌دانست.**

۲- دومین مرحله، خوب فکر کردن و پیدا کردن راه حل هایی برای مشکل است. یک

مشکل می‌تواند چند راه حل داشته باشد. پس برای حل مشکلات باید خوب فکر کنیم

و سعی کنیم چند راه حل پیدا کنیم.

در نظر گرفتن راه حل های مختلف:

● استفاده از کتاب آشپزی

● استفاده از اینترنت

● استفاده از محتواهای کتاب آشپزی در کتاب مهارت‌های اجتماعی و اقتصادی

۳- در مرحله سوم، باید راه حل های مختلف را باهم مقایسه کنیم تا بفهمیم کدام یک

از همه بهتر است؛ برای این کار باید نتیجه و پیامدهای راه حل را پیش‌بینی کنیم.

بررسی راه حل ها: ۱- دستورات کتاب های آشپزی کمی پیچیده است و امکان تهیه

موّاد آن مشکل است. ۲- مهران دسترسی به اینترنت ندارد. ۳- در کتاب مهارت

اجتماعی، اقتصادی یک دستور آشپزی آمده است و او یک بار درست کردن این

غذا را در کلاس تمرین کرده است.

۴- در آخرین مرحله حل مشکلات باید بهترین راه حل را انتخاب کنیم. برای انتخاب

بهترین راه حل باید به پیامدهای هر راه حل که در مرحله قبل پیش‌بینی کرده‌ایم توجه

کنیم.

✓ بهترین راه حل، درست کردن غذا با استفاده از کتاب مهارت اجتماعی،

اقتصادی می‌باشد.

گفتگو کنید

چرا در مرحله سوم «حل مسئله»، باید راه حل های مختلف را با هم مقایسه کرد؟

فعالیت های تکمیلی

- با خانواده خود صحبت کنید و یکی از مشکلات خانواده و راه های پیشنهادی رفع مشکل را بنویسید و سپس بهترین راه حل را انتخاب کنید.

تعریف مشکل:

.....
.....
.....

راه حل های پیشنهادی:

.....
.....
.....

مقایسه راه حل ها و انتخاب بهترین راه حل:

.....
.....

۱- علی کتاب فارسی خود را گم کرده است؛ او هفته آینده امتحان فارسی دارد.

◀ شما چه راه حل هایی به او پیشنهاد می دهید؟

◀ فکر می کنید کدام یک از راه حل ها بهتر است؟

۱- مراحل حل مسئله را به ترتیب شماره گذاری کنید:

فَدْرِیت
ڈنڈا

نظر سنجی

اعضای شورای دانش آموزی مدرسه شما، می خواهند برای برگزاری یک اردو، برنامه ریزی کنند. یکی از سوالات شورا، این است که برای اردو، دانش آموزان را به کجا ببرند؟

مربی پرورشی گفت: برای این که اردوی خوبی داشته باشیم با توجه به علاقه و نیاز دانش آموزان، مکان اردو را انتخاب کنیم.

به نظر شما اعضای شورا، از چه راههایی می توانند به علاقه و نیاز دانش آموزان پی ببرند؟
(پیشنهادات خود را بنویسید).

-۱-

-۲-

-۳-

در مورد پیشنهادات، با دوستان خود گفتگو کنید و بهترین راه را انتخاب کنید. دلایل انتخاب خود را بنویسید.

نظرسنجی، یکی از شیوه‌های گردآوری اطلاعات است و میزان علیق و نظر افراد، درباره موضوعات مختلف را نشان می‌دهد. در این روش، اطلاعات در یک زمان کوتاه جمع آوری می‌شود.

نظرسنجی جهت جشنواره غذا :

فکر کنید قرار است در مدرسه شما جشنواره غذا برگزار شود. برای برنامه‌ریزی این جشنواره پرسشنامه زیر در اختیار شما قرار گرفته است. آن را تکمیل کنید:

سوالات	موافقم	مخالفم
همه یک نوع غذا درست کنند.		
در آشپزخانه مدرسه غذا تهیه شود.		
چند نوع غذا درست کنند.		
در منزل غذا تهیه شود.		
هر دانش آموز جداگانه غذا را درست کند.		
دانش آموزان یک کلاس با هم غذا را درست کنند.		
معلمان هم در این جشنواره شرکت کنند.		

پس از جمع آوری اطلاعات همه دانش آموزان کلاس، با توجه به نظر اکثریت کلاس به سوالات زیر پاسخ دهید:

۱- چند نوع غذا باید درست کنید؟

۲- غذا در کجا تهیّه شود؟

۳- دانش آموزان غذا را به چه صورت آماده کنند؟ (گروهی یا انفرادی)

۴- آیا معلمان هم می‌توانند در جشنواره غذا شرکت کنند؟

با جمع آوری این اطلاعات می‌توانید یک برنامه ریزی خوب، برای برگزاری جشنواره غذا داشته باشید.

چرا بعضی از اطلاعات را نمی‌توانیم از طریق مشاهده، جمع آوری کنیم و باید نظر سنجی انجام دهیم؟

فعالیّت‌های تکمیلی

پاسخ هر یک از پرسش‌های زیر را چگونه می‌توان یافت؟ پاسخ خود را در جدول علامت بزنید.

ردیف	پرسش	پاسخ	مشاهده	نظرسنجی
۱	در فصل پاییز برگ درختان بیشتر به چه رنگ‌های است؟			
۲	دانش آموزان مدرسه بیشتر چه برنامه‌های تلویزیونی را نگاه می‌کنند؟			
۳	تغییرات دانه‌ی کاشته شده لوبیا در گلدان در طول یک ماه چگونه است؟			
۴	هم کلاسی‌هایی شما به کدام یک از رشته‌های ورزشی بیشتر علاقه دارند؟			

- درمورد دلایل انتخاب خود، با دوستانتان در کلاس گفتگو کنید.

ارزیابی :

۱- اولیاء مدرسه می‌خواهند بدانند برای پایگاه تابستانی امسال چه برنامه‌ها و فعالیّت‌هایی را برای دانش آموزان در نظر بگیرند. آنان چگونه می‌توانند این کار را انجام دهند؟

۲- به اولیای مدرسه کمک کن تا یک فرم نظرسنجی برای پایگاه تابستانی مدرسه درست کنند:

مخالف	موافق	برنامه‌های مورد علاقه من برای اجرا در پایگاه تابستانی
		۱- کلاس نقاشی
		۲- کلاس قرآن
		-۳
		-۴
		-۵
		-۶
		-۷

فَعَلَتْ شَيْئاً

نقاط قوت
و ضعف

«لَمْ يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا»

خداوند هیچ کس را جز به اندازه توانایش تکلیف نمی کند. (سوره بقره آیه ۲۸۶)

داستان زیر را بخوانید و به سوالات مربوط به آن پاسخ دهید.

زهرا دانش آموز کلاس هشتم است؛ او دختر مهربان و با ادبی است و با همه دوست است. او در بیشتر درس‌ها نمره‌های خوبی می‌گیرد؛ ولی در درس ریاضی ضعیف است.

زهرا امروز در امتحان ریاضی، نمره خوبی نگرفت. به خاطر همین، خیلی ناراحت شد و در تمام روز به خود می‌گفت: «تو اصلاً استعداد نداری. هیچ وقت نمی‌توانی نمره خوبی بگیری!» در همین موقع، به یاد دوستش مریم که شاگرد اول کلاس است، افتاد. با خود گفت: «ای کاش من هم مثل مریم بودم! او از همه لحاظ نمونه است، ولی من نمی‌توانم هیچ کاری را خوب انجام دهم.»

۱- زهرا چه ویژگی‌های خوب و توانایی‌هایی دارد، که خودش آن‌ها را نمی‌شناسد؟

۲- زهرا در چه چیزی ضعف دارد؟

۳- آیا زهرا می‌تواند ضعف خود را بر طرف کند؟ چگونه؟

۴- چرا ممکن است تصور زهرا از مریم، کاملاً درست نباشد؟

نقاط قوت من:

کارهایی که خوب می‌توانم انجام دهم.

در مدرسه

در خانه

نقاط ضعف من:

کارهایی که خوب نمی‌توانم انجام دهم.

در مدرسه

در خانه

۸- یکی از نقاط ضعف خود را در نظر بگیرید؛ سپس در مورد چگونگی اصلاح آن توضیح دهید.

اگر نتوانیم بعضی از ضعف‌های خود را تغییر دهیم، باید چه کنیم؟

همه انسان‌ها نقاط قوت و ضعفی دارند. بعضی از این نقاط ضعف‌ها، قابل تغییر نیستند.

باید یاد بگیریم که آن‌ها را پذیریم و به جای غصه خوردن، به نقاط قوت زیادی که داریم، فکر کنیم.

ولی بسیاری از ضعف‌ها نیز قابل تغییر هستند و می‌توانیم آن‌ها را اصلاح کنیم.

فعالیت‌های تکمیلی

از یکی از والدین خود، در مورد نقاط ضعف او سؤال کنید و جدول زیر را کامل نمایید.

کا(ه)ای که خوب انجام نمی‌دهد

آیا می‌تواند آن را تغییر دهد

چطور می‌تواند آن را تغییر دهد

.....

.....

.....

.....

.....

.....

۱- علی دانش آموزی معلول است و با کمک عصا راه می‌رود. او نقاشی‌های بسیار زیبایی می‌کشد. به تازگی یک نمایشگاه از نقاشی‌های او، در مدرسه برگزار شده است. علی به فوتبال نیز علاقمند است؛ ولی به دلیل مشکل حرکتی خود نمی‌تواند با دوستانش فوتبال بازی کند. هنگامی که دوستانش در مورد فوتبال صحبت می‌کنند، او به شدت ناراحت می‌شود و از کلاس بیرون می‌رود.

نقاط قوت علی:

نقطه ضعف علی :

- ناراحتی از معلولیت و عدم شرکت در گفتگوی کلاسی
- آیا علی می‌تواند نقاط ضعف خود را برطرف کند؟ چگونه؟

۲- کدام یک از موارد زیر قابل تغییر و کدام یک، غیرقابل تغییر است؟

املاً‌نمی‌توان تغییرداد	تا حدی می‌توان تغییرداد	کامل‌آمی‌توان تغییر داد	موارد
			۱- رنگ پوست
			۲- وزن
			۳- نقص بدنی
			۴- مس مسادت به دیگران
			۵- فجالتی بودن
			۶- ضعیف بودن در یک درس
			۷- بلد نبودن خرید از مغازه
			۸- بی نظم بودن

همانطور که می‌دانیم هیچ کس وجود ندارد که در همه‌ی کارها عالی باشد،
هیچ کس هم نیست که هیچ کاری را نتواند خوب انجام دهد.

فَعْلَيْتُ هَذِهِ

خودشناسی
(ویژگی‌های من)

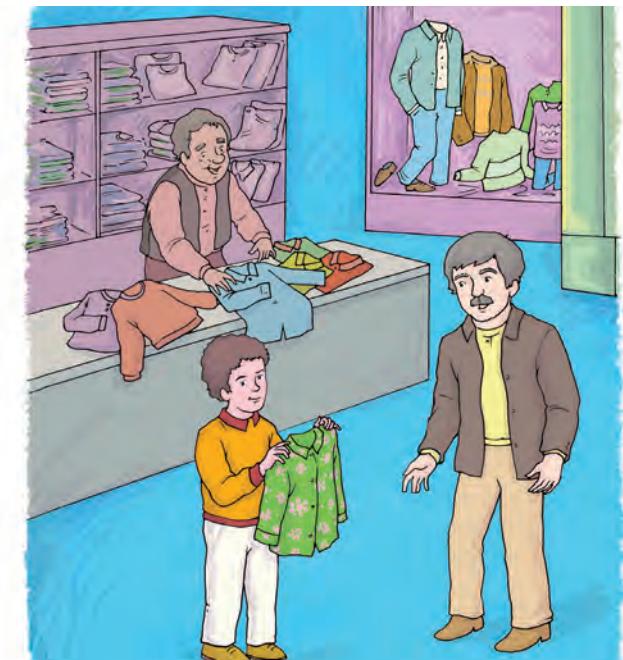

«مَنْ عَرَفَ نَفْسَهُ فَقَدْ عَرَفَ رَبَّهُ»

کسی که خود را بشناسد در حقیقت پروردگار را می‌شناسد.

حضرت علی(ع)

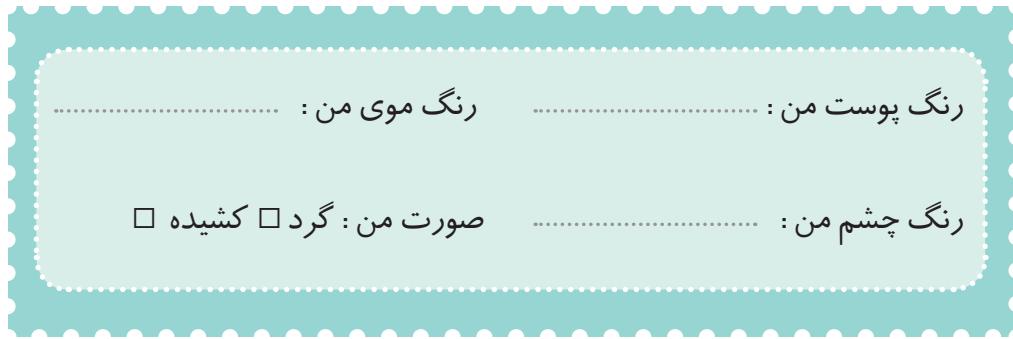
علی با پدرش، برای خرید بلوز به فروشگاه رفت. پس از مددی جستجو، بلوز مورد علاقه اش را انتخاب کرد. وقتی به خانه برگشتند، علی متوجه شد که بلوز برایش تنگ است!

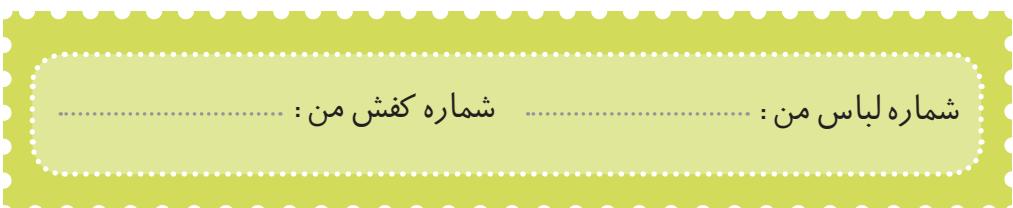
۱- فکر می‌کنید چرا بلوز، اندازه‌ی علی نبود؟

۲- برای خرید بلوز، باید به چه مواردی توجه کرد؟

۳- یک آینه بردارید و با دقّت خود را در آن نگاه کنید. سپس موارد زیر را کامل کنید.

۴- با کمک معلم، قد و وزن خود را اندازه بگیرید.

۵- ویژگی‌های ظاهری خود را، با ویژگی‌های نزدیک‌ترین دوست خود مقایسه کنید.

شواهت‌های من و دوستم :

تفاوت‌های من و دوستم :

۶- ویژگی‌های اخلاقی و رفتاری خود را، با قرار دادن کلمات «هستم» یا «نیستم» کامل کنید.

.....	زودرنج:	مهربان:
.....	اخمو:	راستگو:
.....	بداخلاق:	مسئولیت‌پذیر:
.....	لجباز:	خوش اخلاق:
.....	پرخاشگر:	خنده رو:

۷- در مورد ویژگی‌های خود توضیح دهید. چرا فکر می‌کنید این ویژگی‌ها را دارد.

من هستم زیرا:

۸- ویژگی‌های مناسب شما چیست؟

۹- ویژگی‌های نامناسب شما چیست؟

۱۰- دوست دارید چه ویژگی از خود را تغییر دهید؟

۱۱- چگونه می‌توانید این ویژگی را تغییر دهید؟

۱۲- آیا تا به حال آرزو کرده‌اید از لحاظ اخلاقی و رفتاری به جای شخصی دیگری باشید؟ این شخص چه ویژگی‌های خوبی دارد؟

۱۳- چه ویژگی‌های اخلاقی و رفتاری خوبی، در این فرد است که در شما نیست؟

۱۴- آیا شما هم می‌توانید این ویژگی‌های خوب را کسب کنید؟ چگونه؟

گفتگو کنید

آیا می شود دو انسان، از تمامی جهات (ظاهر ، ویژگی های رفتاری و ...) کاملاً به یکدیگر، شبیه باشند؟ چرا؟

همه ما دارای ویژگی هایی هستیم و خود را با ویژگی هایمان معرفی می کنیم.
اگر خودمان را خوب بشناسیم و سعی کنیم ویژگی های منفی خود را تغییر دهیم. قطعاً می توانیم زندگی بهتری داشته باشیم.

فعالیت های تکمیلی

۱- ویژگی های ظاهری خود را، با پدر و مادرتان مقایسه کنید؟ به کدام یک از آنها شباهت بیشتری دارد؟

۲- ویژگی های اخلاقی و رفتاری خود را با پدر و مادرتان مقایسه کنید.
- کدام ویژگی های شما شبیه پدرتان است؟

- کدام ویژگی های شما شبیه مادرتان است؟

۱- عبارت‌های زیر را در جاهای خالی مربوط به هر تصویر، بنویسید.

مهربان- مسئولیت پذیر- پرخاشگر- خودمراه

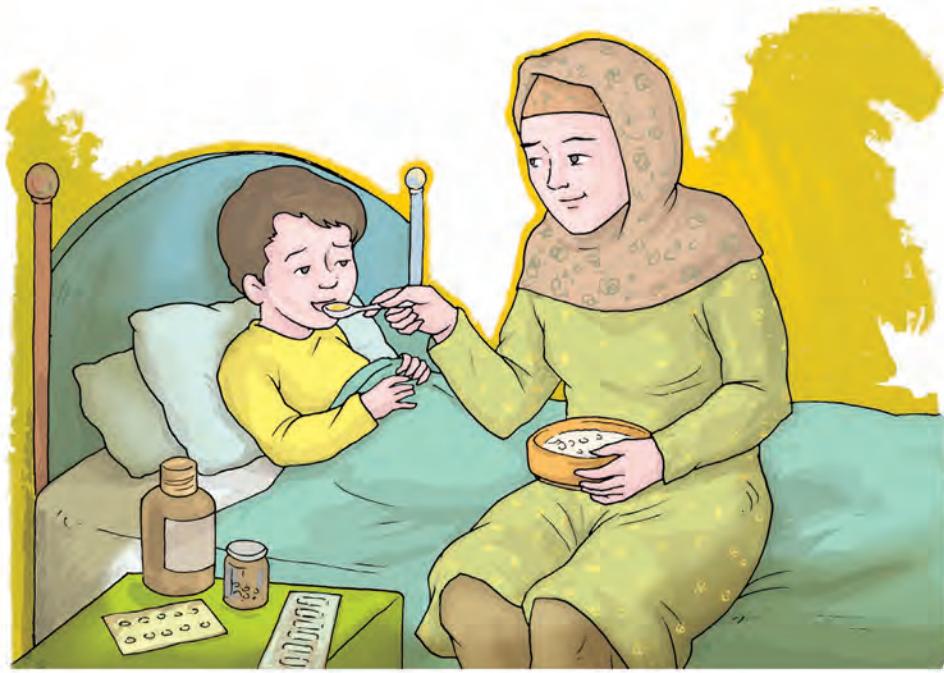
۳- شناخت ویژگی‌های یمان، چه کمکی به ما می‌کند؟

۲- شما کدام یک از ویژگی‌های مطرح شده در تصاویر را دارید؟ چرا؟

فُحْلَيْتْ هَشْتَدِجْ

ارتباط و
آداب معاشرت

۱- آیا می‌توانیم به تنها‌یی، زندگی کنیم چرا؟ دلیل خود را بنویسید.

۲- آیا می‌توانیم بدون کمک گرفتن از دیگران، مشکلات خود را حل کنیم؟ دلیل خود را بنویسید.

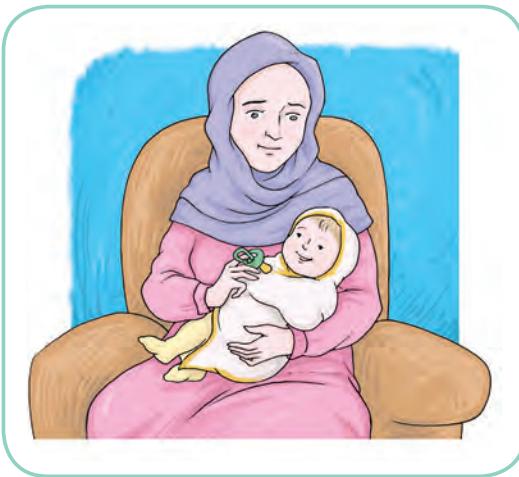
۳- ما در طول روز و شب، با چه کسانی ارتباط برقرار می‌کنیم؟

ما برای حل مشکلات و بر طرف کردن خواسته‌های خود با دیگران،
ارتباط برقرار می‌کنیم.

توانایی انتقال اطلاعات از یک فرد به فرد دیگر و یا از یک مکان به مکان دیگر از طریق کلام، نوشته، تصاویر و یا علائم غیرکلامی را **مهارت‌های ارتباطی** می‌گویند.

در هر یک از تصاویر زیر، فرزند با کدام یک از اعضای خانواده خود، ارتباط برقرار کرده است؟ چرا؟

با.....

.....
.....
.....

با.....

.....
.....
.....

با

آیا می‌دانید اولین ارتباط ما در زندگی ارتباط با افراد خانواده است؟
بسیاری از خواسته‌های ما مانند: مسکن، غذا، صحبت و مراقبت درخانواده
برآورده می‌شود.

با کدام یک از اعضای خانواده خود، بهتر ارتباط برقرار می‌کنید؟ چرا؟

در هنگام ارتباط با اعضای خانواده، چه آدابی را باید رعایت کنیم؟ چرا؟ دلایل خود
را بنویسید؟

ڪفتگو ڪنيد

با کسانی که از ما دور هستند، چگونه ارتباط برقرار می‌کنیم؟

فعالیت‌های تکمیلی

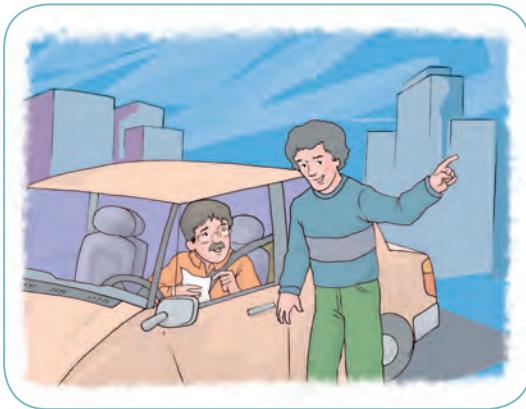
۱- آیا می‌توانیم با خداوند متعال، ارتباط برقرار کنیم؟ چگونه؟

۲- برخی موقع افراد خانواده‌ات، جهت رفع نیازهایشان با تو ارتباط برقرار می‌کنند.
آیا می‌توانی سه مورد از این نیازها را بنویسی؟

ارزیابی :

به تصاویر زیر نگاه کن و علت برقراری هر ارتباط را بنویس؟

فُلَادِيْنِ
زَمَانِ

دَائِشَى وَ صَدَاقَتْ

روزی از روزها پادشاه سالخورده‌ای که هیچ فرزندی نداشت، تصمیم گرفت برای خود جانشینی انتخاب کند. پادشاه تمام جوانان شهر را جمع کرد و به هر کدام دانه‌ای داد و از آن‌ها خواست تا دانه را در گلدانی بکارند و از آن مراقبت کنند، تا رشد کند. سپس در روزی مشخص نزد او بیاورند، تا بهترین گلدان انتخاب شود. پینک که بسیار گل و گیاهان را دوست داشت، یکی از دانه‌ها را گرفت. او تصمیم گرفت تمام تلاش خود را برای رشد گیاه به کار گیرد و با تلاش زیاد، دانه را پرورش دهد.

روزها گذشت ولی دانه هیچ تغییری نکرد. بالاخره روز مشخص شده فراید. همه جوان‌ها در قصر جمع شدند و گیاه کوچک خودشان را در گلدان برای پادشاه آوردنند. پادشاه به همه گلدان‌ها نگاه کرد. وقتی نوبت به پینک رسید، پادشاه از او

پرسید: پس چرا تو گلدان خود را نیاورده‌ای؟

پینک ماجرا را برای پادشاه تعریف کرد. پادشاه گفت: من این جوان را به جانشینی خود انتخاب می‌کنم. در این هنگام سایر جوانان به پادشاه اعتراض کردند. اما پادشاه گفت: این جوان درستکارترین جوان شهر است. زیرا من قبله‌مه دانه‌ها را پخته بودم؛ بنابراین هیچ یک از دانه‌ها نمی‌توانست رشد کند. پادشاه در ادامه گفت: مردم به پادشاهی نیاز دارند که در عین راستگویی و درستکاری با آن‌ها صادق باشد، نه آن پادشاهی که برای رسیدن به قدرت و حفظ آن دروغ بگوید.

۱- کدامیک از عناوین زیر را برای داستان پیشنهاد می‌کنید؟

□ راستی و صداقت □ پادشاه □ کشت دانه

- چرا پادشاه، پینک را به عنوان جانشین خود انتخاب کرد؟

.....

.....

.....

- راستگویی پنیک برای او چه نتیجه‌ای داشت؟

.....

.....

.....

- چرا بعضی افراد، واقعیّت را نمی‌گویند؟

.....

.....

.....

۲- آیا تا به حال، برای شما موقعیّتی پیش آمده است، که واقعیّت را نگویید؟

.....

.....

.....

- در چه موقعیّتی، چنین اتفاقی افتاده است؟

.....

.....

.....

- چرا واقعیت را نگفتد؟

- فکر می کنید اگر واقعیت را می گفتید، چه اتفاقی می افتاد؟

- در مورد نتیجه راستگویی و عدم راستگویی خود در این موقعیت، با دوستانتان گفتگو کنید.

یک فرد صادق و راستگو، کسی است که سعی می کند براساس قوانین جامعه رفتار کند و رفتارش، دقیقاً برابر گفته هایش باشد.

گفتگو کنید

راستگویی و صداقت چه فایده‌هایی دارد؟

فعالیت‌های تکمیلی

نمایش چوپان دروغگو را در کلاس اجرا کنید و در مورد نتایج، آن با دوستانان گفتگو کنید.

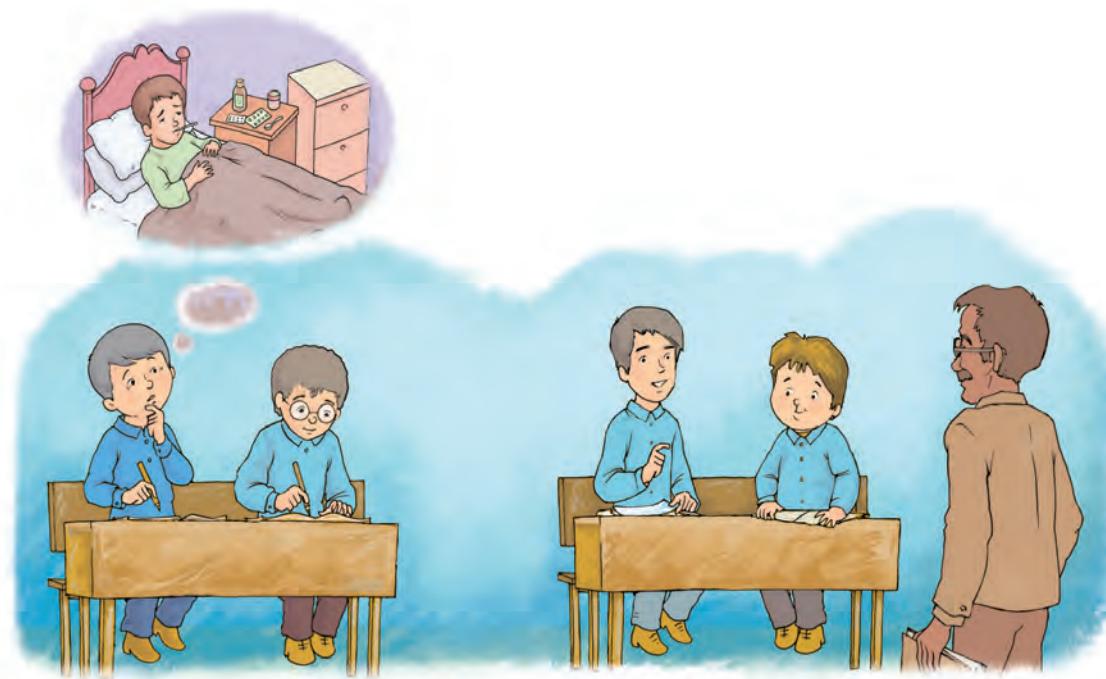
ارزیابی :

۱- از بین تصاویر زیر کدام یک، صداقت و راستگویی را نشان می‌دهد.

۲- دیروز بهزاد برای تشویق دوستانش در مسابقه فوتبال، به ورزشگاه رفت. به همین خاطر نتوانست تکالیف خود را انجام دهد. او در کلاس فکر می‌کرد به معلم چه بگوید؟

- با توجه به تصویر به سوالات پاسخ دهید:
- به نظر شما بهزاد، در مورد علت انجام ندادن تکالیفش به معلم چه می‌خواهد
بگوید؟

- آیا کار بهزاد درست است؟ چرا؟

- چرا بهزاد نمی‌خواهد علت واقعی انجام ندادن تکلیفش را به معلم بگوید؟

فُلْبَرْتِ
هَدَى

ویژگی های
یک دوست خوب

- به نظر شما، آیا می‌توان از روی جلد یک کتاب فهمید که کتاب خوبی است یا
نه؟ چرا؟

- آیا از روی کاغذ کادوی یک بسته، می‌توان فهمید چه چیزی درون آن است؟
چرا؟

- آیا از روی ظاهر افراد، می‌توان فهمید که آن‌ها چه ویژگی‌هایی دارند و چه نوع
دوستانی خواهند بود؟

برای این که بتوانیم دوستان خوبی داشته باشیم، خود ما نیز باید دوست خوبی برای دیگران باشیم.

۱- به نظر شما برای انتخاب یک دوست خوب باید، به چه ویژگی‌های او توجه کنیم؟

.....

.....

.....

۲- ویژگی‌های یک دوست خوب، چیست؟

.....

.....

.....

۳- ویژگی‌های یکی از بهترین دوستان خود را بنویسید؟

.....

.....

.....

۴- شما برای این که یک دوست خوب باشید، چه ویژگی‌هایی دارید؟

.....

.....

.....

دوست خوب ویژگی‌های زیادی دارد. از مهم‌ترین ویژگی‌های یک دوست، می‌توان به احترام، کمک و همدلی، دلسوزی در کنار شما بودن هنگام شادی‌ها و ناراحتی‌ها، راز دار بودن و اشاره نمود.

موقعیت‌های زیر را بخوانید و بگویید در کدام موقعیت، ویژگی‌های یک دوست خوب وجود دارد؟

- ۱- نازنین امروز، به خاطر مشکلی که در خانه برایش پیش آمده، خیلی ناراحت است. دوستش لیلا پیش او می‌آید تا ماجرای مهمانی را که دیشب رفته است، برای او تعریف کند. ولی وقتی چهره نازنین را می‌بیند، به آرامی کنار او می‌نشیند و از او می‌خواهد علت ناراحتی‌اش را توضیح دهد.

۲- مریم فردا امتحان ریاضی دارد و هنوز کامل درس خود را نخوانده است.
هنگامی که دوستش زهره به او زنگ زد و حال او را پرسید، مریم گفت: هنوز درس‌هاش
را نخوانده؛ است ولی دیگر از خواندن درس خسته شده است.
زهره به او پیشنهاد داد با هم به خرید بروند.

ویژگی‌های دوستان خوب

- به یکدیگر احترام می‌گذارند، یکدیگر را مسخره نمی‌کنند و به هم توهین نمی‌کنند.
- به حرف‌های یکدیگر گوش می‌دهند.
- راز دار هم هستند.
- به یکدیگر حقیقت را می‌گویند.
- وقتی اشتباهی مرتكب می‌شوند، عذر خواهی می‌کنند و هم‌دیگر را می‌بخشند.
- یک دوست خوب، دوستش را به انجام کارهای اشتباه تشویق نمی‌کند و هنگامی که کار اشتباهی انجام داد، به او تذکر می‌دهد.
- پس وقتی می‌خواهید با کسی دوست شوید، به رفتار او در کلاس، زنگ تفریح و یا در راه خانه به مدرسه توجه کنید تا ویژگی‌های او را به خوبی بشناسید.

کفتگو کنید

اگر هیچ دوستی نداشتیم، چه اتفاقی می‌افتد؟

فعالیت‌های تکمیلی

از والدین خود، در مورد ویژگی‌های یک دوست خوب، سوال کنید و جدول زیر را کامل کنید.

ویژگی‌های دوست خوب از نظر مادر

ویژگی‌های دوست خوب از نظر پدر

۱- امروز امید و رضا از سعید خواستند که با آنها به پارک بیايد؛ اما سعید گفت: که والدینش به او اجازه نمی‌دهند. آنها به سعید گفتند که به والدینش بگويد که می‌خواهد برای خواندن درس به خانه رضا بروند تا به او اجازه دهند که با آنها به پارک بیايد.

۲- آيا اميد و رضا ويزگي هاي يك دوست خوب را دارند؟ چرا؟

.....
.....
.....

۳- فكر مي کنيد سعيد چه جوابي باید به آنها بدهد؟ چرا؟

.....
.....
.....